

tük el. Mintegy 3500 m²-en 57 objektumot bontottunk ki, melyekhez 62 stratigráfiai egységet rendeltünk. Két korszak emlékanyagát tudtuk elkülöníteni.

Az első megtelepülők a középső neolitikus alföldi vándízes kerámia kultúrájához köthetők: nagy agyagkitermelő gödreiket és három zsugorított helyzetű sírjukat tártuk fel a felszín Ny-i részén.

A római császárkorba tartozó települési objektumok a feltárási terület K-i felén helyezkedtek el: téglalap alaprajzú, félig földbe mélyített házak, méhkas alakú tárológödrök, kutak, nagyméretű agyagkitermelő gödrök és egy Kr. u. 4. századra keltezhető magányos sír került elő. A testet jobb oldalára fektetve, zsugorítva temették el, és gazdagon ellátták viseleti tárgyával: bronztorques, bronzfibulák, üveg-, féldrágakő-, és mészkőgyöngyökből fűzött nyaklánc.

Munkatársak: Ligner Jácint és az ELTE Régészettudományi Intézet hallgatói.

ANDERS ALEXANDRA – RACZKY PÁL

180. Hajdúböszörmény, Nagy-Bakóhát

(Hajdú-Bihar megye) Sza, A

Az épülő M35 autópálya nyomvonalán a 21. sz. lelőhely egy 110×60 m-es, környezetéből kissé kiemelkedő területen helyezkedik el, egy feltöltődött patakmeder ÉNy-i partja mentén. A feltárást napvilágot látott hét avar földbe mélyített ház, továbbá három – a házakkal megegyező korú – gödör és egy kút. A régészeti objektumokból edények, egyszerűbb csonteszközök és őrlőkövek töredékei kerültek elő a házpadlókról és a tűzhelyek környékéről.

A házaktól 40 m-re ÉNy-ra 12 É-D-i tájolású avar temetkezést tártunk fel. A sírok többségét a munkagépek megbolygatták, sok esetben a csontok egy részét kimarkolták. A mélyebben fekvő sírokban a csontvázak mellett egyszerű vascsatokat, bronz karpereceket és veretes övek bronzlemezeit sikerült feltárnunk. Az avar temetőt egy négyzetes formájú kerítőárok határolta, ennek feltártuk a síroktól É-ra és K-re eső szakaszát. Az árok átlagban 50–80 cm mély és 50–120 cm széles. Telep felőli oldalán egy bejáratot tudtunk megfigyelni.

A temetőt kerítő ároktól É-ra egy szarmata település részlete került elő. A feltárt telepjelenségek között szerepel egy 4,5×5 m alapterületű, földbe mélyített ház, egy szabadtéri kemence és 11 gödör. A szarmata telep anyaga kiegészül kettő D-É-i tájolású, rossz állapotban előkerült csontvázas temetkezéssel. A sírok az eredeti felszíntől csupán 70–80 cm-es mélységben feküdtek, ezért a gépek nagy károkat okoztak bennük. A töredékes csontokon kívül csupán egy korongolt csésze alsó felét és egy bronzlemez borított vascsat töredékét tudtuk kibontani.

Munkatársak: az ELTE Régészettudományi Intézet hallgatói.

VÁCZI GÁBOR

181. Hajdúböszörmény, Pródi halastó

(Hajdú-Bihar megye) Szk

Az M35 autópálya építése során leletmentést végeztünk a 25. sz. lelőhelyen, amely a Pród falu melletti halastó mocsaras, náddal benőtt partján fekszik. A 60×40 m kiterjedésű lelőhelyen feltártunk 18 gödröt és egy É-D irányú, sekély árkot. A nagy mennyiségű kerámia alapján valamennyi objektumot a vaskorra keltezzük, és a szkítákhoz kötjük. A kerámiából és állatcsontból álló leletanyag mellett egy kemencerosztály gödörbe dobált töredékeit is feltártuk.

Munkatársak: az ELTE Régészettudományi Intézet hallgatói.

VÁCZI GÁBOR

182. Hajdúböszörmény, Szeles-dűlő/A

(Hajdú-Bihar megye) Á

2005. július 1-jén az épülő M35 autópálya 22+900–23+150 km-szakaszán régészeti objektumok nyomai mutatkoztak. Az érintett nyomvonalszakasz Hajdúböszörménytől ÉNy-ra található a Brassó-ér egyik, jelenleg vízelvezető árokként funkcionáló ága mellett. A 23+100 km-szakaszon egy ovális, nagyméretű, vörös színű, paticsos kemence és a hozzá tartozó sötétbarna humuszos betöltésű, ovális gödör voltak láthatóak. A régészeti objektumok lágy, vizes környezetben, a már teljesen talajvíz borította területtől mindössze 2–3 m távolságra feküdtek. A nyomvonalszakasz vízből kilátszó többi részén újabb régészeti objektum nyomait nem észleltük.

2005. július 20–24. között leletmentést végeztünk az M35/29 sz. lelőhelyen. Teljesen feltártunk egy 154 cm átmérőjű, jól kiégett, agyagból tapasztott, vörös színű, ovális kemencét és egy a szájánál fekvő 220–280 cm átmérőjű, ovális, lefelé szűkülő, meredek oldalú, 50 cm mély gödröt. A gödörből kerámia, állatcsont és paticsdarabok kerültek elő. A gödör K-i felében egy ló jó állapotban megmaradt koponyája, nyaki csigolyái és bal oldali lapockája feküdt anatómiai helyzetben. A koponya alsó állkapocsrésze hiányzott. A fej és nyaki csontok mellett borda, medence és újabb csigolyacsontok szóródtak. A gödör felé lejtő, egyrétegű, jól kiégett, 3–4 cm vastag, jó megtartású kemenceplatni kerámiadarabokkal volt kitépve, a humuszolt talajfelszíntől számítva 2–10 cm mélyen jelentkezett.

A feltárt objektum egy nagyméretű, jó állapotban megmaradt kemencéből és a hozzá tartozó munkagödörből álló műhely volt. Az előkerült kerámialeletek alapján a műhely Árpád-kori. A régészeti felügyelet mellett folytatott munka során augusztus 2-án újabb objektumra bukkantunk.

A feltárt Árpád-kori műhelytől ÉNy-i irányban mintegy 50 m-re fekvő, lekerekített sarkú téglalap alakú 3,5×3 m nagyságú 36–38 cm mély gödrű, meredek oldalú veremházat tártunk fel. A ház ÉK-i sarkánál helyezkedett el a 70–80 cm átmérőjű, ovális, agyagból tapasztott, jól kiégett, vörös színű kemence. A 2–3 cm vas-

